

Metodický a pracovní list k inscenaci Lichožrouti

Milí pedagogové,

tyto metodické a pracovní listy pro vás Slovácké divadlo vytvořilo ve snaze nabídnout pomocnou ruku při reflexi inscenace s vašimi žáky.

Metodické listy jsou ukázkou toho, jakým způsobem lze s žáky o divadle diskutovat, jak pracovat se zážitkem, který si odnesli, a jak témata, v inscenacích obsažená, využít ve výuce.

Cílem této nově vznikající lektorské činnosti je podpořit žáky v přemýšlení nejen o konkrétní inscenaci, ale i o divadle jako takovém. Jde také o rozvoj jejich fantazie, komunikace a kreativity a také o podporu divácké gramotnosti. Vyšším cílem je potom vedení žáků k návštěvám divadla a dalších kulturních institucí, které přispívají k jejich všeobecnému přehledu, duševnímu rozvoji a rozvoji sociální inteligence.

Metodické listy obsahují aktivity, které se dají provést před nebo po představení. Aktivity jsou skládané v logické návaznosti a jsou voleny tak, aby se daly realizovat v klasické třídě. Pracovní list je pak určen přímo do rukou žáků.

Pokud byste potřebovali poradit, jak s metodickými a pracovními listy pracovat, neváhejte se obrátit na naši lektorku Terezii Čermákovou na e-mail: cermakova@slovackedivadlo.cz.

Tento metodický list je určen k diskuzi a reflexi **PO představení**. Obsahuje informace o inscenaci a jejich tvůrcích, praktická cvičení pro žáky, ale také tipy k diskuzi. Vzhledem k tématům v inscenaci obsažených – přátelství, rodina, samota, nepřijetí, šikana, atd. – doporučujeme materiál využít v předmětech, jako jsou **občanská výchova nebo český jazyk**. Na závěr také přikládáme tip na praktické divadelní cvičení. Jelikož jde o aktivitu, která je spojená s výtvarným tvořením, je potřeba, **aby žáci měli nůžky a každý jednu špejli**.

Jednotlivé aktivity na sebe navazují, ve výsledku je však na pedagogovi, kterou využije a kterou ne.

Časová dotace na vyplnění pracovního listu je 25 minut.

Pokud využijete i praktická cvičení a náměty k diskuzi – 45 minut.

O inscenaci

(zdroj: web Slováckého divadla)

Každý známe tu příšernou chvíli, kdy nemůžeme najít dvě stejné ponožky. Spěcháme, poskakujeme po jedné noze, abychom si natáhli aspoň tu jednu a slovy, nikoli vybranými, viníme neposedné domácí mazlíčky, nepozorného partnera, děti nebo vlastní nepořádnost. Ne, že by nám to snad v takové vypjaté chvíli mohlo nějak pomoci, skutečný viník je totiž jiný: je jím malý, na první pohled docela roztomilý, tvoreček jménem lichožrout.

Oblíbený lichožroutí příběh básníka Pavla Šruta uvidí diváci v dramatinizaci oceňované spisovatelky Venduly Borůvkové. Lichožrout Hihlík se po smrti svého dědečka musí naučit postarat sám o sebe, navázat nová přátelství – a hlavně se svou lichožroutí sestřenkou Ramonou, zachránit bratránka Tulamora ze spárů Kudly Dederona a jeho bandy. Dají se lichožrouti a lidé dohromady, aby pomohli dobré věci?

O autorech

(zdroj: program k inscenaci Lichožrouti)

Pavel Šrut

(3. 4. 1940 – 20. 4. 2018)

Český básník, prozaik, překladatel, fejetonista a autor písňových textů. Po nedokončených studiích anglistiky a hispanistiky se stal redaktorem nakladatelství Naše vojsko. Publikoval v časopise Host do domu, v Literárních novinách nebo v Tváři. Za normalizace svou tvorbu uveřejňovat nemohl, jeho texty proto vycházely pouze v samizdatu. Od 70. let také překládal, a to například sonety Williama Shakespeara, nebo přebásnil písňové texty Leonarda Cohena. Psal také původní písňové texty. Mezi nejznámější patří V baru jménem Krásný ztráty či Kolej Yesterday. Šrutova lichožroutí trilogie (Lichožrouti, Lichožrouti se vracejí a Lichožrouti navždy) navázala na báseň ve sbírce Příšerky a příšeři, v níž se lichožrouti objevili poprvé. Knihy o lichožroutech se staly bestsellerem u nás i v zahraničí.

Vendula Borůvková

(* 20. 8. 1977)

Dramaturgyně, dramatička, spisovatelka a šéfredaktorka časopisu 100+1 historie. Jako dramaturgyně působila v HaDivadle či v Divadle v 7 a půl. Sama napsala několik divadelních her, například Modelka XXL. Věnuje se také literatuře pro děti. Její kniha 1918 aneb Jak jsem dal gól přes celé Československo získala cenu Magnesia Litera v kategorii Litera za knihu pro děti a mládež. Současně se podílela i na řadě vzdělávacích workshopů a tzv. rolových her, na nichž spolupracovala například s Moravskou galerií v Brně.

Tvůrčí tým

REŽIE _____ LUKÁŠ KOPECKÝ

VÝPRAVA _____ VERONIKA WATZKOVÁ

HUDBA A KOREPETICE _____ MARIO BUZZI

POHYBOVÁ SPOLUPRÁCE _____ PAVOL SERIŠ

DRAMATURGIE _____ MARKÉTA ŠPETÍKOVÁ

Náměty k diskuzi a reflexi, tipy na praktická cvičení + pracovní list (s řešením)

- 1 Napiš nebo nakresli vzpomínku na inscenaci Lichožrouti, která ti nejvíce utkvěla v paměti.

Zde je prostor pro diskuzi. Poté, co žáci domalují/dopíší své vzpomínky, nabízí se položit jim otázku: Jaká témata byla v inscenaci obsažená?

- přátelství
- pomoc druhému v nouzi
- samota
- šikana
- strach
- odlišnost od druhých

- 2 Vzpomeneš si, jak se jmenoval pan profesor, který lichožrouty zkoumal?

- profesor Holohlávek
- profesor Kadeřábek
- profesor Holobrádek

3 Víš, jaký člověk může lichožrouty vidět?

- Člověk, který má dlouhý nos.
- Člověk, který nerad pere prádlo.
- **Člověk, který je taky lichý – nemá k sobě nikoho do páru.**

4 Pamatuješ si, na co je lichožrout alergický?

- na prach
- **na vodu (a nejvíce s aviváží)**
- na lidi

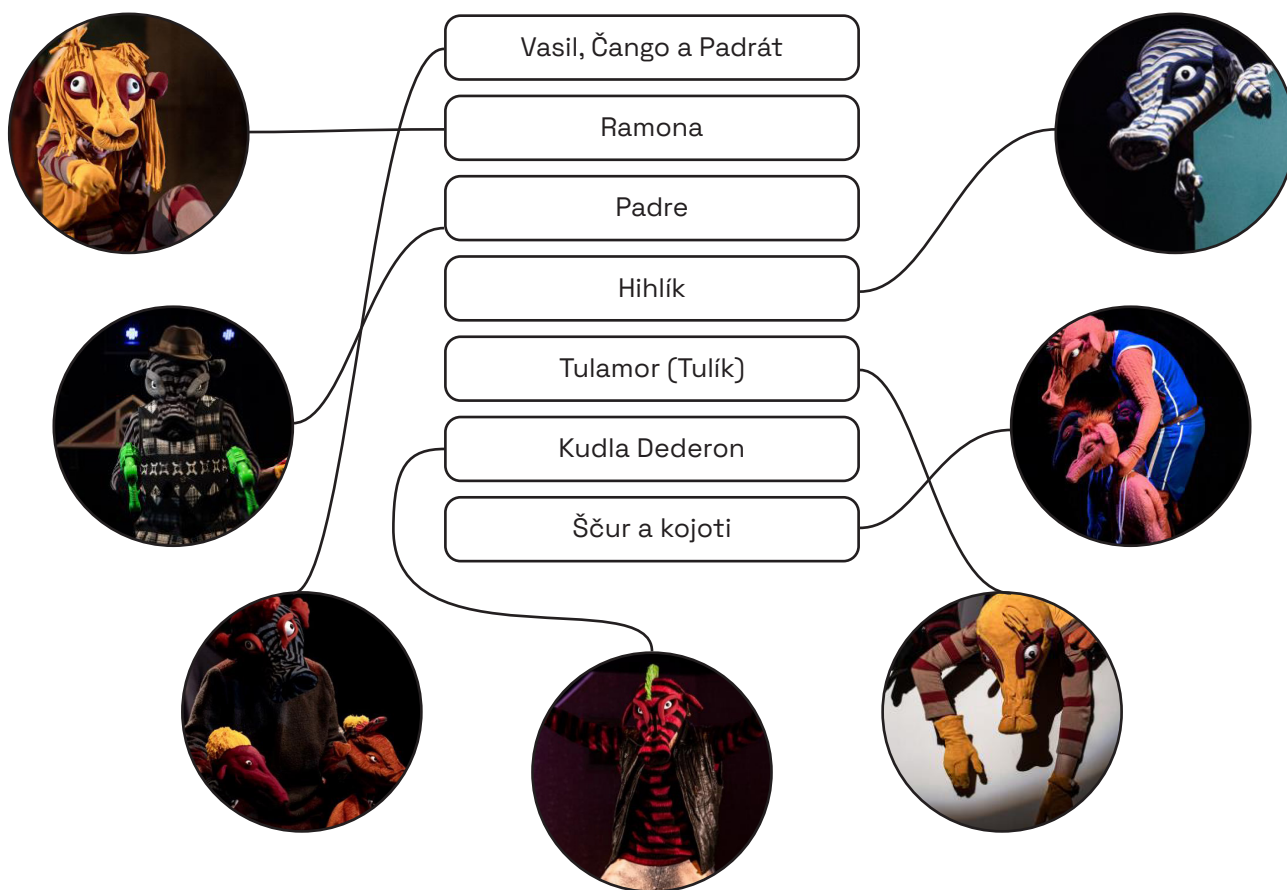
5 Co se stane s lichožroutem, když zemře?

- Stane se z něj ponožka.
- **Rozplyne se a odejde do ponožkového nebe.**
- Lichožrout je nesmrtelný.

6 Kdo se během příběhu stal prvním Hihlíkovým skutečným kamarádem?

- strýček Padre
- **profesorova neteř Eugenie**
- Ščur

7 Zkus přiřadit k lichožroutům jejich jména.

8 Který z lichožroutů ti byl nejvíce sympatický a proč?

→ Následující otázky můžeš zodpovědět slovem i obrázkem, vše je povoleno.

9 Hihlíka od začátku příběhu provázela různá trápení. Vzpomeneš si na některá?

- ⇒ Zemřel mu dědeček.
- ⇒ Musel se o sebe najednou umět postarat sám.
- ⇒ Byl opuštěný.
- ⇒ Bratranec Tulamor (Tulík) a sestřenice Ramona ho neměli rádi a šikanovali ho.
- ⇒ Měl pocit, že nikam nepatří.

10 Hihlík se rozhodl, že zachrání svého bratrance Tulíka, i přes to, že se k němu Tulík nechoval hezky. Vzpomeneš si, proč to udělal?

→ **Myslel si, že když to udělá, tak ho strýček Padre, sestřenice Ramona i bratranec Tulík vezmou mezi sebe a budou ho považovat za člena rodiny.**

11 Taký jsi už někdy pomohl/a kamarádovi v nouzi? Co hezkého jsi pro něj udělal/a?

12 Na závěr vědecká dokumentace k otázce existence bytostí zvaných lichožrouti (podle výzkumu profesora Reného Kadeřábka).

→ Vypadají, jako by byli celí z ponožek.

→ Na každé končetině mají tři prsty.

→ Tělo lichožroutů se dovede smrsknout a natáhnout. Díky tomu se protáhnou i tou nejmenší skulinkou.

→ Ústa spolu s nosem dokáží vytvořit jakýsi chobot, podobný hadici od vysavače, pomocí které pak nasávají ponožky.

→ Živí se ponožkami. Nejvýživnější jsou pro ně miminkovské. Ty, které nejí vůbec, jsou ponožky z umělých vláken, jako jsou silon, nylon či dederon.

→ Vidí je jen tzv. lichý člověk – jedinec samotářský, věčně zasněný, pro život v páru či rodině prozatím nepřipravený nebo definitivně nevhodný.

→ Pozor! Jsou to bytosti mazané, ne proradné.

→ Dokonce mají city, sny i přání jako my lidé!

13 Základní informace o lichožroutech už znáš. Kdyby žil nějaký lichožrout i u tebe doma, jak by vypadal?

→ Nakresli ho do rámečku a využij celý jeho prostor. Až bude tvůj lichožrout na světě, dej mu jméno.

→ Můžeš ho nechat jen tak na papíře, nebo ho vystříhni, z jeho druhé strany nalep špejli a vyrob si tak plošnou loutku.

Návrh na divadelní cvičení

V inscenaci Lichožrouti se pracuje s maskou a loutkou, proto přikládáme návrh, jak dál pracovat s plošnou loutkou, která žákům při plnění tohoto posledního cvičení (pokud jste zvolili možnost „vystřihnout a nalepit na špejli“) vznikla.

➔ Cvičení – KRÁTKÉ LOUČKOVÉ VÝSTUPY

- ➔ Rozdělte své žáky do skupinek (doporučení: jedna skupinka po maximálně 5 žácích).
- ➔ Každé skupince zadejte okolnosti, kde se jejich lichožrouti potkávají. Například:
 - Ve skříni maminky, kde to krásně voní.
 - V prádelním koši, kde to naopak nevoní vůbec.
 - Na ulici venku, kam se omylem zatoulali.
 - V cestovní tašce, která míří s nějakým člověkem k moři.
 - V pračce, která je zavřená a za chvíli začne prát (je tam i AVIVÁŽ!).
- ➔ Žákům dejte 5–10 minut na to, aby si zkusili vymyslet svou krátkou situaci. Musí dodržet okolnosti, které jste jim zadali a upozorněte je, že jejich scénka musí mít závěr. Pak už dejte prostor jejich fantazii.
- ➔ Upozorněte je na jedno základní pravidlo, které jim pro tuto chvíli bude pro práci s loutkou úplně stačit.

Loutkoherce, který vede loutku a divák ho vidí, nespouští ze své loutky zrak. Tzn. když za svou loutku mluví, když s ní pohybuje, nekontaktuje očima diváka. Docílí tak toho, že diváci budou sledovat akci loutky, a ne loutkoherce samotného.

- ➔ Než svoje krátké výstupy nazkouší, nachystejte nějaký prostor, kde každá skupinka bude moci svůj výstup předvést – vytvořte jeviště a hlediště, přičemž na pomyslné jeviště dejte lavici, aby měli prostor, kde se jejich loutky budou pohybovat.
- ➔ Jakmile mají hotovo, může začít přehlídka divadelních výstupů.

Cíl: práce s loutkou, rozvoj fantazie